

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRASTIS

2010 m. rugsėjo 24 d.

Eina nuo 1988 m.

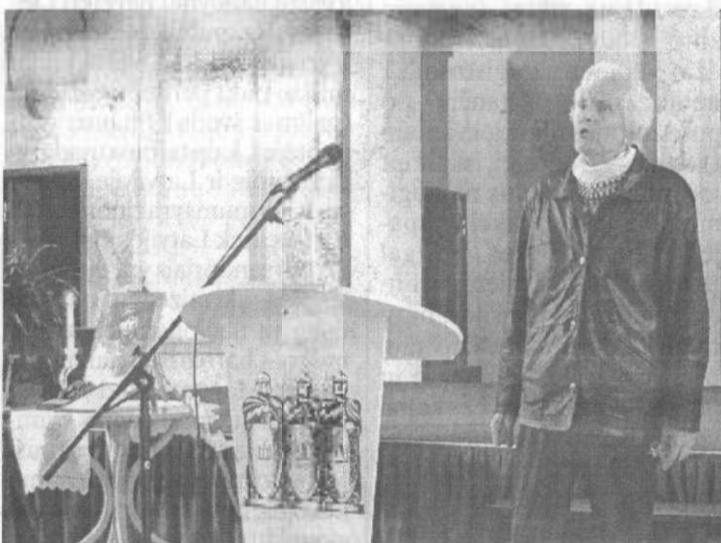
spalio 28 d.

Nr. 36 (914)

Saidoko atminimo vakaras

Rugsėjo 15 dieną Kauno įgulos karininkų ramovės salėje Kauno Rezistencijos ir tremties muziejus surengė minėjimą „Laisvės kovotojas Saidokas“, skirtą Tauro apygardos vado Viktoro Vit-

laipnis, apdovanotas 3 laipsnio Laisvės Kovos Kryžiumi. V. Vitkauskas, eidamas jam patikėtas pareigas, žuvo 1951 metų vasario 2 dieną Endrikių kaime, Šakių rajone, kartu su keturiais savo bendražygiais.

Partizanų ryšininkė Anelė Rudzevičiūtė-Kupstienė-Nina

Partizano Viktoro Vitkausko-Saidoko duktė Vitalija Le-onavičienė (dešinėje) ir minėjimo dalyviai

kausko-Saidoko, Karijoto 90-osioms gimimo metinėms. Buhalteris V. Vitkauskas 1946 metais, aplinkybių verčiamas, pasirinko partizano kelią. Turėjės organizacinių gabumų iš nuo eilinio partizano išaugo iki apygardos vado. Prieš tai užémė įvairias pareigas Žalgirio rinktinės štabe. Tapęs apygardos vadu jis kruopščiai tvarkė jam patikėtų partizanų dalinių archyvus ir to paties reikalavo iš savo pavaldinių. Galbūt dėl to Tauro apygarda turi bene geriausiai išlikusį rankraštinių palikimą. V. Vitkausko nuopelnai buvo įvertinti aukštėnės partizanų vadovybės. Jam suteiktas partizanų kapitono

Kauno įgulos karininkų ramovės salėje susirinko žmonės, kuriems teko bendrauti su V. Vitkauskui ir tie, kurie gerbia jo atminimą. Renginys pradėtas sugiedojus valstybės himnų ir žuvusių pagerbus tylos minute. Šių eilucių autorius parengė pranešimą apie Saidoko gyvenimo kelią, nuopelnus partizaniniams judėjimui. Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas mjr. Donatas Mazurkevičius išsakė mintis apie tokį minėjimų prasmę ir reikalingumą. Prisminimais dalijosi buvusios partizanų ryšininkės, bendrusios su Saidoku.

(keliamo į 4 psl.)

Vilniuje atidengtas paminklas komunistinio režimo aukoms atminti

Rugsėjo 9 d. Vilniuje, Karveliškių kapinėse, atidengtas ir pašventintas paminklas komunistinio režimo aukoms atminti. Sumanymas Karveliškių kapinėse, tremtiniam skirtame plotelyje, pastatyti šį paminklą dar 2006 metais kilo Vilniaus politinių kalinių ir tremtinų bendrijai. Idėja įgyvendinti padėjo Vilniaus miesto savivaldybė, per ketvertą metų paminklui

pastatyti ir aplinkai sutvarkyti skyrus apie 130 tūkst. litų.

Paminklo autorai – architektas Marius Šaliomoras ir dailininkas Gitenis Umbras. Paminklas pavadintas „Angelu“. Kompozicija išties išpūdinga. Ant aukšto, kylančio, juodo postamento – juoda gedinčio angelo statula. Jos galva žemai palenkta, delnai slepia liūdintį veidą. Tačiau išpūdingiausiai an-

gelosparnai. Nors suglausti, tačiau taip išriesti, kad dviejų galtingais puslankiais dalina aplink statulą plytinčią erdvę į dvi dalis: tarsi už Angelo nugaros – praeitis, o priekyje – dabarties ar ateities pasaulis. Žiūrint iš priekio, sparnai lyg kalavijas iš viršaus į apačią kiaurai skrodžia angelą ir dalina jį pusiau.

(keliamo į 4 psl.)

Prie Karveliškių kapinėse atidengto ir pašventinto paminklo komunistinio režimo aukoms atminti
Bronislovo Jankausko nuotr.

Sudvigubintos demokratijos šalys

1939 metų rugpjūtį du žymiausieji XX amžiaus vadeivės Josifas ir Adolfas, suplanavę Antrojo pasaulinio karo pradžią, parodė visam pasaulyui, kad dviejų socializmo utopijos atmainų agresyvieji siekiai stebétinai glaudžiai sustampa. Sutartinai nukariauta Lenkija. Jos žemės buvo draugiškai pasidalintos pusiau.

Nusikaltėliška draugystė užsibaigė Antruojų pasaulliniu karu. Vienas agresorius buvo partiestas ir neveiksnu. Antrasis – nepanoro atkurti užgrobtų prieškarinių nepriklausomų valstybių statuso. Tokiu būdu, Vakarams tylint, reokupuotos Baltijos šalys buvo paliktos Sovietų imperijos sudėtyje. Lenkija, kaip ir kitos Rytų Europos valstybės, tapo Maskvos vasalinė-

mis „liaudies demokratijos“ šalimis, taigi – sudvigubintos demokratijos šalimis, mat, graikiškos kilmės žodis demokratija reiškia – liaudies valdžią.

„Klasių kovos“ principas aukštyn kojomis

1980 metų rugsėjį Lenkijos visuomenė piktinosi netvarka socialinėje srityje ir ekonomikos bėdomis. Kildavo vieši masiniai protestai. Sovietų kompartijos gretinėlė ir marksizmo-leninizmo politrukai vasalinėse valstybėse jau niekaip negebėjo šių neramumų paaiškinti iprasta „klasių kovos“ argumentacija. Pastaroji teigė, kad darbo klasė, vadovaujama komunistų, sukyla prieš visokio plauko iš-

naudotojus: buožes, dvarininkus, kapitalistus, fabrikantus ir nuvertusi eksplotatorių valdžią, laimi kovą ir sukuria savają – darbininkų valdžią.

Lenkijos Gdansko laivų statyklos darbininkai „klasių kovos“ principą apvertė aukštyn kojomis. Po Antrojo pasaulliniu karo pabaigos šioje šalyje sovietinio modelio socializmo „statybą“ truko 35 metus. Tolydžio blogėjanti ekonominė ir socialinė padėtis kėlė nerimą ir buvo didėjančio visuomenės nepasitikėjimo komunistų valdžia priežastis. 1980 metų vasarą darbininkų profsajungos susivienijo į savivaldį nepriklausomą susivienijimą „Solidarumas“, kuris ryžtingai ir efektyviai diskutavo ir kovojo su „darbininkų valdžia“.

(keliamo į 3 psl.)

Henrikas KLIMAŠAUSKAS

Pamąstymai „neklystantiesiems“ ir „nuskriaustiesiems“

Tęsinys.**Pradžia Nr. 35 (913)**

Deja, A.Kubiliaus kritikas nepateikė JAV prezidento dosnumo rezultatų. O jie – apgailėtini: per trumpą B.Obamos valdymo laikotarpį JAV skola išaugo 2,5 triliojono dolerių ir pasiekė net 13 triliojonių dolerių sumą. Tai sudaro net 90 procentų bendro vidaus produkto (BVP). (Tuo tarpu mūsų Vyriausybėjos kritikų kaltinamajau „praskolinusi“ Lietuvą, nors valstybės skola 2009 metų pabaigoje tesudarė 23,9 procento BVP – 27,1 milijardo litų.) Nors ekonomikos skatinimui JAV jau išleista 787 milijardai dolerių, tačiau jų neužtenka. Vien skęstantiems automobilių pramonės gigantams „General Morots“ ir „Chrysler“ skirta 17,4 milijardo dolerių, bet ši didelė suma nepadėjo, todėl prašoma valdžios skirti dar 21,6 milijardo.

Nepadaugejo ir darbo vietų. Oficialiai duomenimis, bedarbių skaičius JAV siekia 10 procentų, tačiau Kolumbijos universiteto profesoriaus, garsaus ekonomisto, Nobelio premijos laureato Josepho Stiglitzo teigimu, šis skaičius nėra realus, nes daugybė bedarbių neįtraukti į sąrašus, praradę viltį ir neieško darbo. Be to, neįskaičiuoti ir pusiau bedarbiam, kurie dirba tik puse etato. Taigi tikrasis bedarbių skaičius, jo skaičiavimais, viršija 19 procentų – kas penktas amerikietis ne-gauna darbo!

Ar tokią ekonominį „lai-mėjimų“ Lietuvoje troksta „sveiko proto žmogumi“ prisi-stantasis „krikščionis“ G.Vagnorius, teigiantis, jog šiuo metu Vyriausybės politika ne tik nėra gera, bet jos išvis nėra. Tie-sa, tam jo „sveikam protui“ prašviesėjus, jis gana nekvailai atsakė į žmonių klausimus, iš kur gaus pinigų savo sukurtai programai: „Pinigai vaikštoto su dirbančiuoju ir atsiran-da tada, kai yra pirkėjas“.

Kas tiesa, tai tiesa – be dir-bančių nebus ir pinigų. Tai išaiškino dar Karlas Marksas, ir sovietinis ekonomistas G. Vagnorius žino, kad kapitalas – tai darbas. Tačiau ką daryti, kai nėra pirkėjo? Štai čia ir suklumpa mūsų ekonomikos profesoriai, politologai ir įvairūs analitikai, tartum papūgos kartojantys išmoktas frazes: skatinti verslą, išsaugoti darbo vietas (tik nė vienas nepasako, ką reikėtų gaminti, kad savo produkcija nustebintume pasaulį ir, svarbiausia, kam ją parduoti?!), skatinti vartojimą ir t.t. (Lie-

tovoje galima tik, kaip Stalinas savo laiku siūlė šalies in-dustrializacijai įgyvendinti – arba už paskolas „parsiduoti“ kapitalistams, arba skatinti alkoholio vartojimą. Pasi-rinktas antras variantas... Pa-našu, jog Stalino pasekėjų netrūksta ir mūsų Seime, kuri arčiai priešinasi bet ko-kiems alkoholio pardavimą ribo-jantiems įstatymams – tik gerkit, „veršeliai“, kuo daugiau, tuo lengviau bus jus val-dyti, vien už „bambalį“ alaus nupirkti per rinkimus...)

Zinoma, nėra abejonių, kad vartojimas skatina gamybą, deja, tikta iki tos ribos, kol gamintojai viršija vartotojų poreikius, atsiranda pro-dukcijos perteklius ir tada iš-tinka neišvengiamas bankrotas. Būtent dėl to pramonines šalis periodiškai užgrīva ekonominės krizės. Juk bet kuris vartotojas negali kas mėnesį pirkti naują automobilį, šaldytuvą, televizorių, mobilųjį telefoną, baldų komplektus ir kt. Netgi kas-met šeimos neperka naujų bu-tų, namų, traktorių, kombai-nų, žoliapjovį ir t.t. Galima visiškai panaikinti PVM, dėl kurio sumažinimo arčiai ko-voja visi „kompetentingieji“ ekonomikos „žinovai“, vis tiek vartotojai nelėks urmu pirkти jiems nereikalungų pre-kų. Juk pinigų žmonės turi ir dabar: indėliai bankuose 2009 metų gruodį pasiekė 16,42 milijardo litų, o 2010 metų antrą ketvirtį, Lietuvos banko duomenimis, išaugo iki 25 milijardų litų.

Deja, bedarbystė – moder-nių technologijų bei darbo na-šumo skatinimo problema. Štai kinai prieš kelis dešimtmečius sprendė ją paprastai: kai tiesiant geležinkelį Maskva–Pekinas Sovietų sąjunga draugams pasiūlė galingus žingsniuojančius ekskavatorių „draglainus“ su 75 metų ilgio strėle ir 14 kubinių metrų talpos kaušu, kinai jų atsi-sakė, pareikšdami, kad jie turi savus „žingsniuojančius „draglainus“ su dvemis pintinėmis ir naščiais ant pečių. Būtent tūkstančiai šitu „draglainų“ ir supylė geležinkelio pylimą, ir darbo jiems užteko. Kai audimo mašinos atsirado Anglijoje, pavieniai audėjai sukelė maištą, puolė jas lau-ztyti, nes dėl jų liko be duonos. Štai ir Lietuvos žemdirbiai, kol arė ir akėjo arkliais, dalgiaiš šienavo pievas, kirta ja-vus bei kūlė spragilais, dėl be-darbystės nedejavavo. Moterys žiemą verpė linus, vilnas, au-dė drobes, milus, lovatieses, staltieses, mezgė vilnonius

megztinius, kojines, prižiūrē-joj gyvulius ir kitokio darbo neieškojo. Dabar nėra norin-čių dirbtini fizinių darbų – vi-sus pagrindinius žemės ūkio darbus atlieka traktoriai, kombainai, žoliapjovės ir t.t. Užtart tik per penkerius metus (2003–2008 metais) žemės ūkyje darbo neteko 137 tūkstančiai darbuotojų. Dar 1940 metais sovietams okupavus Lietuvą, Pupu Dédé dainavo apie būsimą gera gyvenimą: „Traktoriai ars laukus, lēktu-vai sés grūdus, / pailsés kume-laitė nuo darbų sukūdus“. Deja, nepaiškino, ką gi veiks patys artojai?..

Bedarbystė neišvengiamai ir pramonėje, kur įdiegiamos vis pažangesnės technologijos, automatizuojami gamybos procesai, kuriами robotai. Štai Ekonominiu bendradar-biavimo ir plėtros organizacija (OECD) prognozuoja, jog maždaug 57 milijonai žmonių iš OECD klubo narių 2010 metų pabaigoje neturės darbo, o apie 25 milijonus bus be-darbai dar nuo 2007-ųjų. Todėl ne tik juokingai, bet ir kvailai atrodo naujai iškeptos Krikščionių partijos lyderių už-mojai „priverstivaldančiuosius neatidėliotinai atkurti darbo vietas ir sumenkusias žmonių bei iždo pajamas“.

Tai bent „išmintingas“ rei-kalavimas! Išeina, kad val-dantieji neatidėliotinai turėtų grąžinti darbininkus į Alytaus medvilnės verpimo fabriką (čia labai aktyviai „saugojo darbo vietas“ socialdemokratų valdžia, bet, deja, nuplaukė ir darbo vietas, ir joms sau-goti mesti milijonai), Panevėžio „Ekraną“, Alytaus šaldytuvų gamykla „Snaigė“, kuri sukaupė 20 tūkstančių šaldytuvų savo filiale Kaliningrade (po to gamykla ten uždarė) ir 25 tūkstančius sandeliuose Alytuje, į žemės ūkį, į trans-portą... Iš tikrujų turime per 15 tūkstančių autobusų, o konduktoriai dingo – taigi šalin komposterius iš autobusų ir mažiausiai 15 tūkstančių darbo vietų bus atkurta konduktoriai. Argi ne „genialus“ reikalavimas?! Nesuprantama tik, kodėl eksprem-heras G.Vagnorius, uždirbęs nemažai pinigelių premjerau-damas, gaudamas solidžią si-gnafaro rentą ir turėdamas net 3,5 tūkstančio narių par-tiją su stipriu šimtų milijonų krikščionų pasaulyje užnu-gariu, pats nesiima kokio nors pasauli stebinančio verslo, nekuria naujų darbo vietų, o vien tik kelia neatidėliotinus reikalavimus Vyriausybei bei ją nepaliaudamas kritikuoja?

Tiesą sakant, neįvykdomiems reikalavimams ir kritikai di-deles išminties nereikia, tai sugeba pademonstruoti net V.Mazuronis, kuriam viskas, ką bedarytų ši Vyriausybė, blogai, o štai naujame versle, kurį sukurtų „kompetentin-giausias“ ekonomistas, Lie-tuvos „gelbėtojas“, kartu su savo Tėvynėi „pasišventusia“ ir, be abejo, Dievui tarnaujančia partija, galėtų pademonstruoti realius sugebėjimus. Taigi sėkmės „kompetentin-giausiams“!..

Beje, statistika rodo, kad ir be „gelbėtojų“ pasaulyje nesame didžiausi varšai, nors ir neturime žemės turtų. Pavyzdžiui, tiktais lengvųjų automobilių 2008 metų gruodžio 31 dieną užregistruota 1 milijonas 704 tūkstančių – po-pusē automobilio kiekvienam Lietuvos gyventojui, išskaitant lopšiuose gulinčius naujagi-mius ir iš lovos atsikelti nepa-jėgiančius senolius. Tai gal pensininkai, jeigu jiems nebū-tu sumažintos pensijos, būtų nupirkę dar tiek – šiaip sau, pasivažinėti? Būtent apie jų poreikius bei galimybes kalba vienas iš „kompetentingiau-sių“ SD partijos narių, pre-tendentas į premjerus, Algirdas Butkevičius: „Pensininkai sudaro vieną didžiausių vidaus vartotojų dalį. Mažė-jant jų galimybėms vartoti, mažėja ir verslininkų pajam-mos, surenkama mažiau mo-kesčių, taip pat gilėja „Sodros“ deficitas.“

Iš to „išmintingo“ pasisa-kymo, nepasižyminčio „bu-kumu“, kaip jis įvertino nau-jos Vyriausybės veiklą, perša-si išvada, jog didžiausia val-dančiųjų „kaltė“ žlugdant verslą bei „Sodrą“ akivaizdi-reikėjo ne mažinti pensijas, o dar didinti, ir jokios krizės Lietuvoje nebūtų. Tai rodo, jog Pravdino tipo teoretikų Lietuvoje netrūksta!

Vis dėlto SD pirmmininkas, turėtų prisiminti, jog „kom-petentingoj“ (ne „buka“) Vyriausybė, kurios nariu jis pats buvo, 2008-aisiais per du kartus pensijas padidino daugiau nei 30 procentų, tačiau vartojimas nuo to neišaugo, PVM surinkta net 921,6 mi-lijono litų mažiau nei planuo-ta, „Sodros“ biudžeto defici-tas viršijo 1,2 milijardo, nesurinkti ir kiti planuoti mokes-ciai – valdžia išleido 3,256 mi-lijardo litų daugiau nei surin-ko pinigų. Be to, G.Kirkilo vadovaujama Vyriausybė paliko 1,026 milijardo litų skolų biudžetinėms įstaigoms, negrąžinta verslui per 1 miliardą litų pridėtinės vertės mokesčio. Tuometinis finan-sų ministras R.Šadžius stebėjosi, jog valstybės įmonės yra kažkam skolingo 2,5 mi-lijardo litų!

(*Bus daugiau*)

Dėl bandymų valstybinius miškus atiduoti užsienio finansinėms grupuotėms

LPKTS valdybos atviras laiškas
LR Prezidentei
Daliai Grybauskaitei,
LR Seimo
TS-LKD frakcijai,
aplinkos ministrui Gediminui Kazlauskui

Lietuvos politinių kalinių ir tremtiniių sąjunga (LPKTS) yra labai susirūpinusi dėl besi-kartojančių grupės miškininkų lobistų bandymų paveikti Lie-tuvos Respublikos Seimą ir Vyriausybę, kad valstybiniai miškai būtų perduoti užsienio (galimai švedų) finansų grupuotėms, kaip tai buvo padaryta Estijoje ir Latvijoje.

Kiek mumysražinoma, tiek Estijos, tiek Latvijos visuome-nė tais sandoriais yra nusivylusi, nes akivaizdžiai pamatė daug jų nacionalinio turto – miškų – barbariško naikinimo atvejų. Manome, kad pasida-vus lobistų gundymams trum-palaike nauda ir Lietuvos miš-kams kiltų realus naikinimo pavoju, nes verslui rūpi ne na-cionalinio turto puoselėjimas ir jo gausinimas, bet pelnas.

Šių metų pavasarį Seimas priėmė rezoliuciją, draudžian-čią privatizuoti ar kitokiais bū-dais perduoti privačiam verslui valstybinius miškus. LPKTS sveikina šią rezoliuciją ir deko-ja jos rengėjams. Tačiau lobis-tai nesiliauja. Dabar jie rašo skundus Lietuvos Prezidente ir Vyriausybei, be jokių faktų ar argumentų kaltindami Gene-ralinę miškų urėdiją ir jos vadova-vą neukiškumu ir valstybės tur-to švaistymu. Tų argumentų tiesiog nėra. Gaila, kad kai ku-rios žiniasklaidos priemonės tokį šmeižtą neatsakingai pla-tina visuomenei.

Manome, kad šitaip elgia-masi dėl to, jog Generalinė miš-kų urėdija ir jos vadovas visa-da nuosekliai priešinosi valsty-binių miškų privatizavimo „idėjomis“. Mums yra žinoma, kad aktyviausi skundų rašyto-jai yra tie miškininkai, kurių sū-nūs dalyvauja švedų privataus kapitalo atstovų lobistinėje veikloje, siekiant privatizuoti Lietuvos valstybinius miškus. Galbūt didžiausias kliuvinys jų kelyje yra generalinis miškų urėdas B.Sakalauskas. Siekia-mo jo nušalinimo.

LPKTS nuo seno pažysta buvusį Sibiro tremtinį Benja-miną Sakalauską, neabejoja jo sažiningumu ir pilietišku parei-gingumu ir prašo J.E. Lietuvos Respublikos Prezidentę, aplin-kos ministrą ir Lietuvos Res-publikos Seimo TS-LKD frakci-ją nekreipti dėmesio į destrukty-vius skundus ir neargumentuotą šmeižtą bei saugoti Lietuvos miškų valstybinį statusą.

LPKTS valdybos posėdis

Rugsėjo 18 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) buveinėje įvyko LPKTS valdybos posėdis.

Valdybos darbo ataskaitą pateikė LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja Jūratė Marcinkevičienė. Ji pasidžiaugė per pastarajį mėnesį įvykusiais renginius: Kovotojų už Lietuvos Laisvę Motinai paminklo atidengimas, žygis Tauto apygardos partizanų takais ir partizanų palaikų perlaidojimas Marijampolėje. Ji padėkojo LPKTS Marijampolės filialui už vieną po kito surengtus du masinius renginius.

LPKTS pirmininkas dr. Povilas Jakučionis sakė, kad minėti renginiai – puikiai paruošė. Atidengiant paminklą Kovotojų už Lietuvos Laisvę Motinai labai padėjo Lietuvos kariuomenė. Žygyje partizanų takais džiugino dalyvavęs gausus būrys mokinų.

Povilas Jakučionis pasiūlė išleisti informacinius lankstinukus apie jubileinius LPKTS renginius – dvidešimt saskrydžių Ariogaloje ir dešimt dainų ir poezijos švenčių „Leiskit į Tėvynę“.

LPKTS valdybos pirmi-

ninkas Antanas Lukša informavo, jog Kauno savivaldybė skyrė 25 tūkstančius litų įrengti stebėjimo kameros prie paminklo Kovotojų už Lietuvos Laisvę Motinai. Kol kameros neįrengtos, prie paminklo naktimis budi savanoriai, daugiausia LPKTS Kaufo filialo nariai.

LPKTS valdybos narys Petras Musteikis pranešė, kad spalio 23 dieną Seime vyks konferencija, skirta Antikomunistinio kongreso ir Tribunolo proceso 10-mečiui paminėti. Laukiama svečių iš aštuonių valstybių. LPKTS skirta 150 kvietimų. Norintieji dalyvauti gali išankstoregistravoti telefonais: (8 37) 321469, 8 650 52814.

Valdyba aptarė Finansų komiteto siūlymus.

Posėdyje dalyvavęs Rūtēnis Pikšrys pristatė projektą dėl knygų skelbimo internete.

Dr. Vanda Briedienė informavo, kad kitas INTERASSO kongresas vyks Vokietijoje. INTER-ASSO – tai vienuomeninė organizacija prie Jungtinės Tautų Organizacijos. Tai tarptautinė buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacija. INTER-

ASSO prezidiumas renkas kas dvejus metus, ji sudaro penki nariai iš atskirų valstybių: Vokietijos, Kroatijos, Čekijos, Lietuvos, Rumunijos. Lietuvai atstovauja prezidiumo narė dr. Vanda Briedienė.

Šios organizacijos Vokietijos atstovas Meinhardas Starkas rinko medžiagą Lietuvoje, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungoje apie GULAGO politinius kalinius ir partizanus. Rugsėjo 23–28 dienomis jis atvyksta į Vilnių, o rugsėjo 28–30 dienomis – į Kauną rinkti medžiagos kitai savo knygai apie gimusiuosius kalėjimuose ir tremtyje.

LPKTS valdybos posėdyje buvo nutarta kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentę D. Grybauskaitę, Lietuvos Respublikos Seimo TS-LKD frakciją bei aplinkos ministram G. Kazlauską dėl bandymų valstybinius miškus atiduoti užsienio finansinėms grupuotėms (atvirą laišką spaudina me atskirai).

„Tremtinio“ inf.

Solidarumo aura

(atkelta iš 1 psl.)

„Solidarumo“ reikalavimai griovė režimo pamatus

Septyniolika „Solidarumo“ atstovų tų pačių metų rugsėjo 16–17 naktį, tardamiesi ir diskutuodami, parengė 21 postulatą – reikalavimus kokių reformų derėtų imtis taisant susiklosčiusią padėtį. Sie reikalavimai 2003 metais pateko į UNESCO panaudinės kultūros paveldo sąrašą „Pasaulio atmintis“.

Pirmasis reikalavimas – pripažinti laisvųjų prosajungų nepriklausomumą nuo partijos ir darbdavių. Jis griovė totalitarinio režimo pamatus. Mat vienpartinėje sistemoje politinė ir visuomeninė veikla varžoma ir kontroliuojama. Viskam ir visose srityse turėjo vadovauti, sau neklystamumo aureolę prisiskyrusi, komunistų partija. Komandinė ekonomika, neįvertinus piliečių asmeninės iniciatyvos vaidmens, nė iš tolo negebėjo rungtis su rinkos ekonomika.

Kova dėl pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių

Savaime aišku, kad laisvosios prosajungos turėjo reikalauti ir teisės streikuoti. Lygiai taip pat buvo pareikalau ta gerbti ir laikytis tuometinėje Lenkijos konstitucijoje

irašytų žodžio, spaudos, publikavimo laisvų, o taip pat leisti įvairių įsitikinimų žmonėms skelbti savo nuomonę spaudoje ir kitose viešojo informavimo priemonėse. Nebuvo užmiršti piliečiai, kurie buvo represuoti už dalyvavimą streikuose. Pareikalauta streikų dalyvius grąžinti į darbą, paleisti iš kalinimo vietų, o pašalintiems iš mokslo įstaigų studenams leisti testi mokslą.

„Solidarumas“ rūpinosi, kad kylant produkcijos ar paslaugų kainoms, būtų didinamos ir išmokos. Reikalauta sumažinti pensijos amžių moterims iki 55, o vyrams iki 60 metų.

„Solidarumas“ ir Lietuvos Sąjūdis

Istorikai skiria du „Solidarumo“ laikotarpus. Pirmasis Liaudies Respublikos metais (iki 1989 m.), o antrasis – paskelbus Trečiąją Lenkijos Respubliką. Lietuvoje „Solidarumo“ veikla ir pasiekimais buvo labai dominimi. Sovietų valdžia kritiškai vertino šių judėjimą ir varžė informaciją apie tikrąjį padėti kaimyninėje šalyje. Tačiau Lenkijos radijas, nežiūrint aktyvių trukdymų suteikdavo galimybę Lietuvos sektorių įvykius iš pirmojo informacijos šaltinio. Mokančių ar suprantančių lenkų kalbą Lietuvoje niekada netruko.

Be to, gaivūs „Solidar-

mo“ vėjai ir Lietuvos patriotams teikė vilčių atsisiesti ir pradėti veikti pilietiniuose metodais. „Solidarumo“ veikla buvo savotiška mokykla, labai naudinga Atgimimo metais susikūrusiam Lietuvos Sąjūdžiui. „Solidarumo“ pavyzdys veikė kaip netiesioginis, tačiau veiksmingas paraginimas ko ir kaip dera įmtis, siekiant atkurti Lietuvos Neprieklausomybę.

Tausoti sveiko bendradarbiavimo patirtį

Būta ir esminio skirtumo. Lenkija, kuri turėjo SSRS valstybės statusą, kuri nepaisant Maskvos neigiamo požiūrio į „Solidarumo“ veiklą, leido, demokratijos vėjams pučiant, laisviau ir efektyviau tvarkytis savo šalyje. Lietuvos Sąjūdis veikė nepalyginamai sudėtingesnėmis sąlygomis. Sąjūdžio lyderiai nusipelnė padėkos už gebėjimą balansuoti okupacijos metais ir sekmingai užviršuoti veiklos etapą Kovos 11-osios Aktu.

„Solidarumo“ 30 metų jubiliejas – puiki proga prisi minti sveiko ir abipusiai nau dingio dviejų tautų patriotinių jėgų bendravimo rezultatus ir, žinoma, nepamiršti moralinių įsipareigojimų ateiciai. Istorija įtikinamai byloja, kad teigiamą bendravimo patirtis stiprina abipusį pasitikėjimą.

Edmundas SIMANAITIS

Žinios iš Seimo

Politikai grupuoja naujam politiniam sezonui

Kartu su Seimo rudens sesija prasidėjus naujam politiniam sezonui, Seimo frakcijose įvyko keletas pasikeitimų. Rugsėjo 21 dieną dvi mažosios frakcijos – Tautos prisikėlimo partijos ir Liberalų ir centro sąjungos – paskelbė besijungiančios į vieną frakciją.

Tiesą sakant, Tautos prisikėlimo partijos frakcijai tai buvo vienintelis išsigelbėjimas. Mat rugsėjo 20 dieną kūdikio besilaikianti šios frakcijos narė Asta Baukutė pasitraukė iš Tautos prisikėlimo partijos (TPP) frakcijos. Nors ji neketina atsisakyti mandato ir išeiti motinystės atostogų, prie naujai susijungusios frakcijos neprisijungė. Pagal Seimo statutą, frakciją gali sudaryti ne mažiau kaip septyni nariai. A. Baukutė buvo septintoji TPP frakcijos narė.

Ne geresnė situacija ir kitojė besijungiančioje pusėje – Liberalų ir centro sąjungos frakciją taip pat tesudaro septyni nariai. Kam nors apsiplendrusios veikloje nebedalyvauti, liberalcentristai savo frakcijos Seime nebeturėtų ir privalėtų, kaip ir Tautos prisikėlimo partijos Seimo narė, pereiti į Mišriąjį Seimo narių grupę.

Iš tiesų tai nėra gera žinia, mat abi šios frakcijos, kartu su Tėvynės sąjunga–Lietuvos krikščionimis demokratais ir Liberalų sąjūdžiu, sudaro valdančiąją daugumą. Tuo metu, kai valdančioji dauguma vis ieško paramos savo sprendimams priimti ir tarsi su kitais Seimo nariais, kiekvienas Seimo nario mandatas jiems yra labai svarbus. Išėjusi iš TPP frakcijos, Seimo narė Asta Baukutė formaliai paliko ir valdančiąją daugumą. Ar ji ketina palaikyti valdančiosios daugumos sprendimams, kol kas neaišku, nes ji nebendrauja su žiniasklaida, nieko neaiškina ir situacijos nekomentuoja.

Tačiau valdančiojoje koalicijoje kol kas nesigirdi didesnio susirūpinimo dėl su mažėjusių gretų. Galbūt ir dėl to, kad Seimo opozicijai taip pat sunkiai sekasi tekti jėgas. Praėjus antradienį naujuoju Seimo opozicijos lyderiu tapo Socialdemokratų partijos frakcijos seniūnas Algirdas Butkevičius.

Opozicijos lyderis kiek vieną sesiją keičiamas pagal susitarimą. Mat opoziciją taip

pat sudaro ne viena frakcija. Praėjusios pavasario Seimo sesijos metu opozicijai vadovo Seimo Darbo partijos frakcijos seniūnas Vytautas Gapšys. Dar prieš tai opozicijos lyderis buvo Seimo frakcijos „Tvarka ir teisingumas“ seniūnas Valentinas Mazuronis. Tiesa, ši kartą iš oficialiosios opozicijos sudėties pasitraukė frakcija „Tvarka ir teisingumas“. Dėl bendradarbiavimo sutarties opozicijos sudėties pasitraukė frakcija „Tvarkos ir teisingumo“ bei Krikščionių partijos frakcijų atstovai tarësi porą savaičių, tačiau jos taip ir nepasirašė, rugsėjo 13 dieną nutarę bendradarbiauti be sutarties.

Seimo Tėvynės sąjungos–Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūno pavaduotojas Kestutis Masiulis, komentuodamas padėtį opozicijoje, teigė nenustebės, kad ji nesugeba susitarti dėl bendru tikslu.

„Būtų visai kitas rezultatas, jei pati opozicija veiktu vieningai, jei turėtų idėjų. Tada galėtų bet kada paimti valdžią ir tas idėjas įgyvendintų. Bet yra priešingai – opozicija tariasi dėl to, kas važinės Seimo automobiliu su vairuotoju, kada, kas, dėl ko politikuos ir triukšmaus. O kur idėjos? Kur lyderiai? Nėra né vieno lyderio, kuris vienyti opoziciją“, – sa- kė K. Masiulis.

Pasak Seimo nario, akiavazdu, kad opozicija neturi vertybinio pagrindo, susirūpinti daugiau materialiais dalykais – diskutuoja dėl priedų prie atlyginimo, Seimo valdybos nario kédés, žada interpellacijas ministrams, tačiau politinis veiklos turinys lieka neaiškus.

„Prieš savivaldybių rinkimus aktyvus veiklos imitavimas yra lengvai nuspėjamas. Opozicijai atrodo, kad taip ji lengvai pelnys rinkėjų balsus. Tačiau nesugebėjimas susitarti rodo, kad opozicija nėra pasiekusi brandos, negali atmesti asmeninių ambicijų ir siekti bendru tikslu“, – pabrėžė parlamentaras.

Rugsėjo 21 dieną naujasis opozicijos lyderis paskelbė, kad opozicija vienija 37 Seimo narius. Per mažai, kad galėtų kelti realią grėsmę dabar valdančiai koalicinei daugumai, tačiau užtekinai, kad pridarytų bėdų priimant svarbiausius įstatymus.

Ingrida VĖGELYTĖ

Naujos knygos

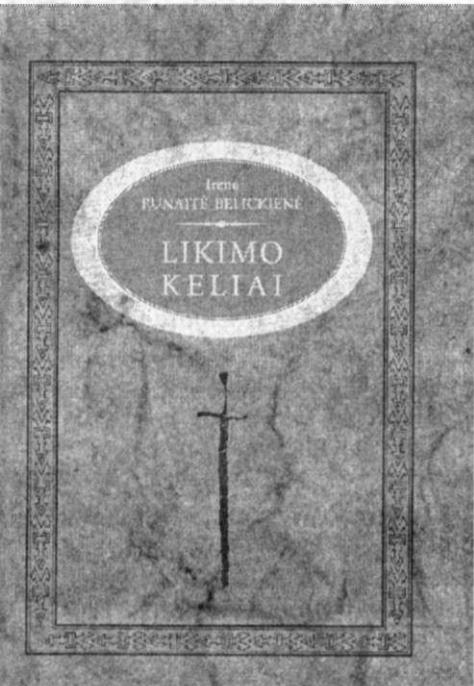
Likimo kelias

Irena Runaitė-Belickienė neseniai išleistą knygą „Likimo kelias“ skiria šeimai ir jaunimui. Joje aprašo pasipriešinimo okupantams kovą, tremtį ir Runų šeimos likimą. Knygos įvade autorė pasakoja, jog panašaus likimo šeimų Lietuvoje yra nesuskaičiuojamai daug – nors gyvenimo niuansas skirtingi ir įvairūs, bet likimo sunkumai panašūs.

Knygą sudaro dvi dalys. Pirmoje autorė pasakoja apie savo brolio, narssaus Tauro apygardos partizano Prano Runo likimą, partizanų gyvenimą, pasipriešinimo kovas, okupantų kovos su partizanais metodus. Antroje, pavadintoje „Pėdos širdyje“, eilėmis atskleidžia savo gyvenimo kelią.

„Pėdų širdyje buvo labai daug. Pačios reikšmingiausios ir neparašytos eilės buvo sudegintos, todėl, kad Kudimkare uždainų sąsiuvinjareštavomiečių draugę Onutę ir nuteisė 25 metams. Bet kas liko ir dar šis tas, drįstu spaudsinti, nes tokas likimo kelias...“

„Tremtinio“ inf.

Riksmas

1946–1950 metais gyvenome Pandėlio pradinės mokyklos antrame aukšte. Pro buto langus matėsi akmeninis grīsta miestelio aikštė (vėliau paversta parku), už jos – bažnyčia. Iš šiaurės pusės pradinės mokyklos teritorija ribojosi su ištremtu Puzinų sodyba, kurioje buvo isikūrusi skrebų būstinė. Toliau buvo Vykdomas komitetas, jo kieme – Smetonos laikų valsciaus daboklės pastatėlis.

Buvau paauglė. Atsimenu, ne vieną rytą pabudavau nuo Mamos sudejavimo: „Dieve, Dieve, tie žmonės dar tebeguli...“ Mama, atskleidusi užuolaidą, pamatydavo aikštėje ant sniego numestus išniekintus Notigalos partizanų kūnus. Buvo 1946-ųjų gruodis.

Pavasario, o gal rudens rytą grįžusi iš tvarto (mokyklos kieme stovėjo tvartelis mokytojų karvėms), Mama ne kartą yra pasakiusi: „Šią naktį budeliai vėl žmones mésinėjo“. Didžiausia šalna, šalta, o jie stovii ant namelio (buvusios daboklės) slenksčio iki alkūnių atsiraite rankovės ir ruko, ilisi po „darbo“.

Tiksliai neatsimenu, bet tikriausiai buvo 1947 metų vasara. I mokyklą ateidavo mėlynkepuris (enkavēdistų kepurę buvo su mėlynu lan-

keliu) ir nė nepasisveikinės pareikalauvavo: „Reikia raktų!“ Liepdavo koridoriais nevaikščioti ir į klasę atsivarydavo tardymui žmogų. Iš kiemo gilumos matydavosi mėlynkepuris už mokytojo staliuko, o žmogelis susigūžęs mokinio suole. Iš toliau nėko nesigirdėjo, klausinėdavo tyliai.

Kartą atsivarė jauną moterį ar merginą. Kaip šiandien matau: rankos sudėtos už nugaros, vidutinio ūgio, šviesbruvė, vasariniu pilko milelio paltu, balta skarele. Kitą dieną mes, mergaitės, turėjome prižiūrėti šiaurinėje mokyklos pusėje pririštą karvę, kad neapsisuktų aplink kriausę.

Staiga užėjo liūtis, kliokė kaip iš kibiro. Nebesuspėjome nubėgti į pastogę, tad užsikeberiojome į užmūrytą langą nišą ir ten glaudėmės nuo lietaus. Gatvėje ir kiemuose nebuvė nė vieno žmogaus. Tada pasigirdo klaikus riksmas. Mokesčių inspektorius dulkrytė, matyt, pamanusi, kad kas nors tyčia, juokaudamas taip baisiai klykia, susijuokė. Bet mano antrokėlė sesutė jai niuktelėjo į pašonę:

„Tylėk, kvaile, čia žmogų kankina!“ Stovėjome nusigandusios, sustingusios iš siaubo. Rékė moteris.

(keliamas į 6 psl.)

Saidoko atminimo vakaras

(atkelta iš 1 psl.)

Apie V. Vitkauską ir bendražygius kalbėjo iš Šakių atvykusi Janina Mozūraitytė-Pikiotienė, buvusi ryšininkė Danguolė. Ji pasakojo apie vykdytas partizanų užduotis. Už šiuos darbus jai teko atkentėti sovietinio saugumo rūmuose Kaune, būtent čia ji pamatė atvežtą žuvusį V. Vitkauską su bendražygiais.

Partizanų ryšininkė Janina Mozūraitytė-Pikiotienė-Danguolė

Labai gyvai prisiminimais padidėjavo buvusi ryšininkė Anele Rudzevičiūtė-Kupstienė, slapyvardžiu Nina. Ji pasakojo apie vado Saidoko skirtas užduotis, perskaitė eilėraštį ir optimistiškai palinkėjo visiems siekti vieningumo. Taip pat kalbėjo Dainavos apygardos partizanė, Vyčio Kryžiaus ordino kavalierė Antanina Garšviene-Milda. Partizanų poetė perskaitė kelis savo kūrybos eilėraščius.

Saidoko minėjime dalyvavo Tauro apygardos vado V. Vitkausko-Saidoko, Karijoto duktė Vitalija Leonavičienė. Gaila, prieš savaitę iškeliavo į Amžinybę jos mama, partizanų ryšininkė Marcelė Šalčiūtė-Zosė.

Saleje buvo eksponuojama Rezistencijos ir tremties muziejaus parengta nuotraukų paroda „Laisvės kovotojas Saidokas“. Renginio metu partizanų dainas dainavo folkloro ansamblis „Kupolė“. Kauno Rezistencijos ir tremties muziejus visuomet dėkinės ansambliu už pagalbą organizuojant renginius. Taip pat nuoširdžiai dekojame Kauno įgulos karininkų ramovei už renginiui suteiktas patalpas.

Darius JUODIS
Autoriaus nuotr.

Sveikiname

Garbingo 80-ojo gimtadienio proga sveikiname Zofiją GONČARUKIENĘ, buvusią ilgametę LPKTS Rokiškio skyriaus pirmininkę, dekojame už atliktą darbą, už pagalbą mūsų likimo sesėms ir broliams, nukenčiusiems nuo okupantų. Linkime geros sveikatos, laimės, džiaugsmo, stiprybės ir daug gržių, prasmungų gyvenimo metų.

LPKTS Rokiškio filialas

Vilniuje atidengtas paminklas komunistinio režimo aukoms atminti

(atkelta iš 1 psl.)

Savo darbą pristatydamas dailininkas Gitenis Umbrasas tvirtino, kad šis angelas néra vienareikšmis, greičiau – dvilypis. Nors pats padalintas į dvi lygias dalis, jis tarsi jungtis tarp dviejų pasaulių: gėrio ir blogio, praeities ir ateities, žemės ir dangaus.

Nors Karveliškių kapinės yra labai didelės ir čia lankosi daug žmonių, vis tik gaila, kad toks įspūdingas paminklas pastatytas tololai už miesto, kapinėse, kur jo tikrai ne pamatys miesto svečiai, užsienio turistai. Sumanymas čia statyti Angelą būtų buvęs prasmingesnis, jei šios kapinės būtų tik tremtiniai. Dabar jose tremtiniams skirtas tik nedidelis atskiras plotas, jau senokai užlaidotas.

Atidengimo iškilmėse dalyvavo Seimo narai Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė ir Petras Luomanas, prie paminklo padėjė puokštę gėlių. Taip pat čia dalyvavo buvęs Vilniaus meras Artūras Zuokas ir dabartinis – Vilius Navickas.

LPKTB Vilniaus skyriaus pirmininkas Albinas Gutauskas paminklo atidengimo iškilmėse sakė, kad prieš ketverius metus paminklui skyrus vietą, po jo pamatais buvo įbetonuota kapsulė su laišku ateities kartoms, kuriamo išvardinta, kiek per okupacijos laikotarpį (1940–1990) Lietuva patyrė žmogiškų nuostolių. Remdamasis Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinių režimų nusikaltimams Lietuvoje vertinti duomenimis, jis sakė, kad 1940–1941 metais per 6,6 tūkstančio Lietuvos piliečių buvo areštuota politiniai motyvais ir 3,5 tūkstančio politinių kalinių ištremta į Sibirą. 1944–1953 metais 186 tūkstančiai lietuvių suimti, kankinti, dauguma

jų (142 tūkstančiai) dešimtmečiams įkalinti gulaguose. 1945–1952 metais iš Lietuvos ištremta 118 tūkstančių žmonių. 1944–1945 metais pažeidžiant tarptautines konvencijas, per 100 tūkstančių Lietuvos vyrių jėga mobilizuoti į sovietinę kariuomenę. Pokario pasipriešinimo kovose žuvo, NKVD nukankinta ir nužudyta daugiau nei 21,5 tūkstančio Lietuvos patriotų. Nuo sovietinio teroro iš Lietuvos buvo piversti bėgti 490 tūkstančių žmonių.

„Tremtyje nuo nepakeliajamų gyvenimo sąlygų mirė ar žuvo 28 tūkstančiai tremtiniai. Ant mirusiuų kapų tremtiniai statė kryžius. Daug tokių kryžių jau sudūlėjo ir kapeliai tapo nežinomo tremtinio kapais. Manau, kad į šią atminties vietą, po „Angelo“ sparnu, reikia perlaidoti bent vieno nežinomo tremtinio ar tremtinės palaikus. Ješkosime mus palaikančiųjų, kad igyvendintume šį sumanymą“, – sakė A. Gutauskas.

Atidengimo iškilmėse kalbėjės buvęs LPKTB Vilniaus skyriaus pirmininkas Gediminas Daubaras pasidžiaugė, kad vilniečiai tremtiniai ir politiniai kaliniai neatsilieka nuo kauniečių, kurie taip pat visai nesenai atidengė patriotinį paminklą, skirtą pagerbtį Lietuvos partizanų motinas. Jis dekojo buvusiam ir esamam Vilniaus miesto merams, kurie būdami valdžioje visą laiką labai geranoriškai talkino bendrijai, kad būtų pastatytas šis paminklas. Abu merai sutartinai dekojo buvusiams tremtiniams ir politiniams kaliniams už tai, kad jie yra, kad iškentė visas tremties kančias ir sulaukė Nepriklausomos Lietuvos. Iškilmės užbaigtos kunigui pašventinus paminklą.

Ingrida VĖGELYTĖ

2010 m. rugsejo 24 d.

Paukščiai pavasarių gržta...

Ankstyvą 1949-ųjų pavasarių Kupiškio stotyje stovėjo vagonai. Dideli, niūrūs, be langų. Nieko nelaukę kareiviai atvežtus žmones ėmė grūsti vidun. Man pasisekė, kad neatskyrė nuo vyro, kartu i vieną vagoną suvarė.

Po kelių dienų traukinys pajudėjo. Važiavome labai ilgai. Būdavo liūdna, kamavo utėlės, klaiki smarvė, viena mergina alpdavo nuomariu... Bet ir sunkiausiomis akimirkomis jaunos merginos liūdesį nuvydavo dainomis. Dažniausiai dainuodavo apie gimtinę Lietuvą, apie linksmas nerūpestingos vaikystės dienas Tėvynės laukuose: „Paukščiai pavasarių gržta, o mes ar sugrįsim kada?..“

Vagonus tikrindavo ryte ir vakare. Ateidavo drūtas karreivis ir klausdavo: „Vsie liudi?“ (visi žmonės? – rus.). Mes rusiškai nesupratome, kaip išgirdavome, taip ir atsakdyvome: „Visi liūdni, visi...“ Valgyti duodavo kartą per dieną. Atnešdavo karsto vandens ir kažkokios košės. Ją atiduodavome tiems, kurie neturėjo pasiémė maisto. Mes turėjome lašinių.

Taip važiavome tris savaites. Kentėjome didžiausią pažeminimą. Pagaliau pasiekėme Šibiro stotį. Visus suvarė į pirtį. Iškaitino drabužius, kad utėlių nebūtų.

Po pirties susėdome ant savo maišų ir laukėme. Pasakė, kad vienus paims į Tulūno stotį, kitus – į kolūkį. Mus paskyrė į kolūkį. Atvažiavo jaučiai pakinkytas vežimas, susodino, kiek telpa, ir vežė. Iki vienos – apie 25 kilometrai, pirmyn ir atgal, jaučiai negreiti. Taip vežiojo tris paros. Kolūkyje davė būstelį be durų, be langų ir be krosnies. Netoli tekėjo upė, ja plukdė rastus. Tuoj kibome į darbą, niekas ir nedraudė „žvejoti“ medienos remontui, brigadieninkas atnesė stiklų langams. Vyras krosnį išmūrijo, namukas tapo tinkamas gyventi. Iš namų atsivežtu pjūklu ir kirviu malką priskaldė. Gyvenome mes (vyro tėvai, jis ir aš) ir keturi Ciliepai.

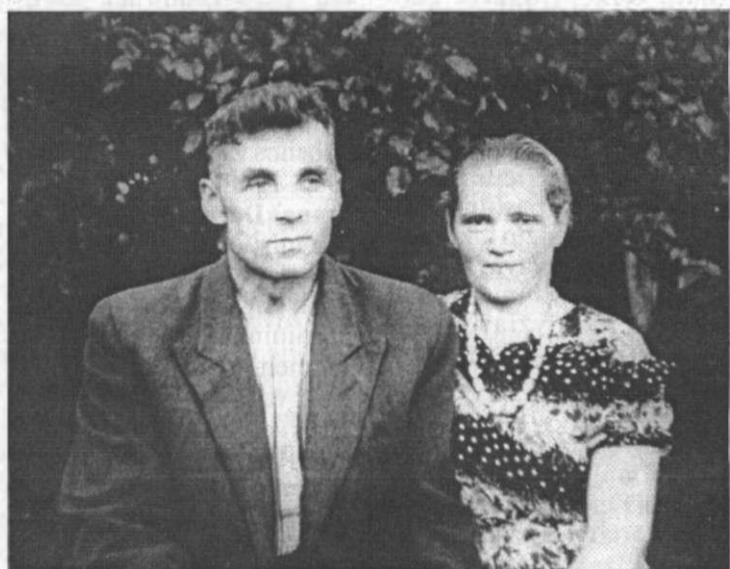
Tik kai įsikūrėme pamaciai, ką į maišus susimečiau. Traukiau vieną po kito drabužį, staiga suėmiau ranka kažką švelnaus, timptelėjau į išlindo susiglamžiusi vestuvinė suknelė. Ir juoktis, ir verti norėjau, nežinojau, ką su ją daryti, – per tą sąmyšį ir skubėjimą nežiūrėjau, ką į maišus

kimšau. Gerai, kad vyros ir uošviai apdaresni buvo, tai įrankių pasiémė, dubenelių, puodų, lašinių...

Netrukus pradėjo varyti į darbus – kai kuriuos į laukus, kitus prie upės, į mišką. Darbai nelengvi, kai kurie nepasisaugoje ir patrukdomo. Į darbą eidavome klusnai, bijojome valdžios, grasinusios įvairiausiomis bausmėmis, kalėjimu. Kartą už blogą žodį prieš valdžią mūsų kaimyną per užšalusią upę basą iš-

delnuose kepalielį, jo šiluma smelkėsi į rankas. Jaučiau, su kokia meile sesutė kepė iš grūdų, dar mūsų pačių tėviškės laukuose vasarą augint ir puoselėtų. O koks neišpasakytas džiaugsmas būdavo skaityti artimojo ranka parašytus laiškelius. Vyresniejiems garsiai kelis kartus skaitydavau, bene mintinai žodžius išmokdavau, laiškut prie širdies nešiodavau...

Atejo laikas, kai privalo mūsų darbų dirbtį nebegalėjau.

Elena ir Pranas Minkevičiai

Lietuvės tremtinės

varė, nuo tada nelaimingo žmogaus niekas daugiau nebematė...

Po darbo laukuose grždavome namo pavalgyti. Bulvės ir česnakas buvo kasdienis mūsų maistas. Pasijuokdavo vyrai iš gaspadinių, nepikta, žinoma... Ilgėjomės pieno. Lietuvoje net nesusimastydavome apie tai, nes jo visą laiką būdavo – per pusryčius, pietus ir vakarienę, o dabar – né lašo.

Pirmai iš visų gavau laišką ir siuntinį iš savo sesutės. Netrukus ir antrą, nuo kitos, iš gimtojo sodžiaus. Atidarėme, o ten – lašinių ir kvepianties duonos. Tas kvapas sklidė, nupindamas svajonių gią... Laikau drebančiuose

sūpavau ant rankų vaikelį. Dainavau jam apie mylimą Tėvynę, kur medžių spalva sodresnė, kur upeliai melodingai čiurlena, kur žemė brangi, kalneliai savi... Silpnas gimė kūdikėlis, anksčiau nei turėjo Sibiro platibės išvydo... Mažulytis, gležnas. Kartu su manimi išgyvenės sekinančią kelionę, sielvartą, sunkų darbą. Jি dar negimusį gildė mano ašaros, ilgesys ir baimė...

Taip lauktas, mylėtas mano sūnėlis... Guli šaltoje Sibiro žemėje vienišas. Mano brangus berniukas... Juk tu nekaltas... Kodėl?!

Bėgo laikas... Dirbome sunkius darbus, vietiniai rūsai gyre lietuvius už darbštū

mą ir dainas. Kartą atėjės kaimynas paklausė: „Argi čia jums blogai, kad taip į Lietuvą norite? Prasigyvenote, jau ir karvę nusipirkote, grūdų už darbą gaunate, ko gi taip veržiatės atgal?“ Taip... Gyventi čia buvo įmanoma, dėl maisto nesiskūsdavome, karvė greitai atsivedė du veršeilius: vienas – mums, kitas – Ciliepoms. Apsipratome, bet širdis vis tiek Tėvynėn grėžesi kaip saulėgrąža į saulę. Ilgesys paliktu mylimu žmonių, gimtųjų laukų, žydičių, dūzgiančių nuo bičių, medumi kvepiančių liepų aplink senuosius namus buvo nepakeliamas... Net lietuviškas žodis čia, Sibire, kitaip skambėjo, tarsi paukštės giesmė be aido...

Gimė antras sūnėlis. Laimingi visi, kad namie žiburėlis įsižiebė! Dainavome, mylavome, kalbinome tą savo lobį, Vytauteliu vadina. Augo sveikas ir drūtas, tai džiaugsmo buvo!

Bet štai vėl apniuko žemos dienos. Vyras susirgo, paguldė jį į Tulūno ligoninę. Išsigando mano širdis, žemė

iš po kojų slysti pradėjo. Tuoj sūneliui vyro Prano vardą daviau. Maniau, jeigu vyro neteksiu, nors sūnus kasdien ji primins... Eida vau pėscia į ligoninę, nešdavau gydytojailašinių, padovanojau rankšluostį, kad tik pagydytų... Nuo žiemos iki šienapjūtės vyras pragulėjo ligoninėje. Vieną dieną žiūriu – grįžta pėscias. Kaip išvežė, taip ir parejo – su veltiniais. Daug juoko buvo iš tų veltinių, bet pirmiausia džiaugiaus iš vėl šalia turėdama.

Vos namo parsirado, tuo pradėjo jį į darbą

varyti. Išsiderėjome, kad lengvesnį duotų... Bet vyros dar buvo toks silpnas, kad ir tas darbas jam buvo ne pagal jėgas...

Darbus lengvino dainos, gimtojo krašto prisiminimai. Tokius aiškius ir gyvus vaizdus, gimtuosius namus matydavome... Uošvis taip gražiai kalbėdavo apie gimtąją žemę ir dar vaikystėje pramintus takelius: „Kas dabar jais vaikšto? Gal jau visai žolele užželė? Nieko kito taip netrokštu, kaip tik atgulti mylimon žemelén, šalia savo tévų kaulelių... Kad palaistytų kapą šilti Tėvynės lietus, nubūčiuot saulės spindulėliai...“

Taip ilgesingai kalbėdavo, mums svajones sužadindavo,

prisiminimus atgaivindavo...

Gal tas ilgesys ir pagraužė uošvio širdį? Kartą eidamas sargybą sukniubo. Išvežė į ligoninę. Kitą dieną pranešė žinią – nebéra... Spaudžiant speigui palaidojome šalia vinkelio. Ašaros palastė jų kapus, ne tėviškės lietus.

Praėjo mėnuo. Gavau žinią iš brangiosios sesutės, kad mums leista grįžti į gimtinę. Nuo išvežimo visą laiką jiedu su vyru kovojo dėl mūsų, paraše prašymą leisti sugrįžti, nes buvau neteisingai išvežta (mane išvežė vietoj namuose nerastos vyro sesers). Trejus metus teismuose tą bylą svarstė ir pagaliau pripažino klaidą. Leido grįžti visiems kartu. Skaičiau laišką, kraujas galvon suplūdo, karštis išmušė, akyse raibulioti pradėjo... Bėgau tiesiai pas vyra, džiaugsmu nesitverdama iš tolė šaukiau. Laiškų skaitėme kelioliktą kartą ir vis netikėjome tuo, kas parašyta. Grįžtame į Lietuvą! Tuo pat ir brigadininkas tą žinią patvirtino, pats atėjo ir pranešė. Neišspakytą laimę! Nieko nelaukę visą užgyventą turta pardavėme. Ciliepoms karvę, žydičius, indus palikome, pasižadėjome rašyti vieni kitims, verkėme iš begalinio džiaugsmo. Per kelias dienas susiruošėme, pasižadėjome tik du lagaminus. Iš kolūkio nuvažiuoti į Tulūnų davė mašiną, aš Pranuką ant rankų laikau, – riebus vyrutis buvo, negėda tokį ir parsivežti. Vyras mantą nešė. Tulūno stotyje sulipome į kitą mašiną. Mus vežė per mišką, kuriuo mėgdavau vaikščioti. Buvo spalio pradžia, visi medžiai auksu pasidabinė... Žiūréjau pro langą ir sakau vairuotojui, kad labai gražu. Jis stebėdamasis pasiteiravo: „Tai ko išykstate iš gražiojo Sibiro?“ Tik šypsnis veidus papuošė, mintyse vienintelė mintis kibėjo: „Tėvėnė laukia!“

Atvažiavome į stotį, traukinio teko laukti visą parą. Labai sunku buvo, Pranukui dar tik dešimtas mėnuo éjo... Pagaliau atbildėjo traukinys, sulipome į vagoną.

Atgal važiavome tik vieną savaitę. Ak, kokių vilčių ir lūkesčių kupina kelionė namo! Kiek jaudulio ir laimės akmirkų išgyvenome, vagonui dardant išsiilgtosios Lietuvos link. Sibiras liko toli toli... Mes grįžtame į gimtinę! Sugrįžtame kaip paukšciai į savo lizdus!

Sibiras liko atminty... Sibire liko kai kas labai brančius – du kauburėliai, šaukiantys Lietuvos vardu...

Elena
MINKEVIČIENĖ

Istorinių metų atšvaitai

„Ne vien duonos žmogui reikia“, – mokė Kristus. Laisvos Lietuvos žmonėms prie duonos reikia ir dvasinio peno: Donelaičio „Metų“, knygnešių pasiaukojimo, Maironio dainų bei Petro Rimšos „Motinos elementoriaus“...

Tais dvasiniai turtai naujodosi prieškario Lietuvos katalikiškasis jaunimas, ugdydamas patriotinius jaunus. Pirmoji 1940-ųjų okupacija iš Lietuvos jaunimo šias dvasines dorybes, paveldėtas iš protėvių, atėmė ir brukė bruko Morozovo išdavystės modulį...

Mama rėvėjo daržą, aš, dar nepilnametis pyplys, sėdėjau ant pakelės akmenis ir žaidžiaugrumstu į grumstą. Iš Rytų pusės pasigirdo kažkokis keistas ūžesys, ausiai negirdėtas, keliantis širdies virpuli. Kaip mat kaimo vieškeliu, iš už kalniuko, išniro „blekinis“ tankas, už jo – ištisa kolona nematyta pabūklų. Mama, skara nuo veido nusišluosčiusi prakaitą, stebėjosi, iš kur šitos pabaisos...

Aš pamaniau, kad atbilda Antikristas bausti neklaužadū vaikų. Taip sakydavo tėvas, kad mes užaugtume pamaldūs, dori, ištikimi Dievui ir Tėvynei. Nematytos saviegés plerpé, skleidė žibalo kvapą ir keldamos dulkių debesis nužlegėjo Vakarų link.

„Manevrai“, – atsiduso mama, kai skliaute sužé lėktuvai su penkiakampėmis ant sparnų. Tie oro „galiūnai“ skrido vėžlio greičiu ir atrodė tarsi pavargę elgetos, tuo

nutūpsiantys atokvėpio ant nearty kaimo dobelienų.

Kainuūžė sparnuotivėžliai, nužlegėjo „blekinės“ tankečių, stojo tyla, bet neilgam.

Kalvarijos valsčiaus sovietiniai beraščiai sukvietė gyventojus į miesto turgavietę pasiklausyti liaupsią patekėjusiai Stalino Saulutei, padėkoti už jos raudoną šilumą... Tuomet į raudoną tribūną,

Nuo J. Žemaitaičio nukenčėjės Albinas Valinčius

padabintą Lenino plike ir Stalino ūsais, įsiropštė prieškario komunistinio pogrindžio veikėjas, tarnavęs maskvėnams, jau sovietinių klerkų paleistas iš smetoninės „kaliliūzės“ – Juozas Žemaitaitis, žmonių pramintas „Prakeiktu šetonu“. Pasodintas į Kalvarijos valsčiaus saugumo viršininko krėslą išėjo pasakyti istorinę padėkos kalbą.

Tuo metu žmonės ėjo į bažnyčią ir vedési vaikus Pirmai Komunijai priimti, todėl į Žemaitaičio kvestą mitingą

užklydo nedaug. Žemaitaitis siuto pagautas įpuolė į bažnyčią „daryti tvarkos“. Bažnyčioje nuo didžiojo altoriaus iki paradiinių durų klūpéjo vairai. Mergaitės – su nuometais ant galvų, vaikų rankose pleveno žvakelės.

Itūžės Žemaitaitis pripuolė prie save sesers mergaitės, nuplēše nuometą, šis nuo žvalkelės užsidegė. Už mergaitės klūpéjusi motina liepsnų užgesino, bet mergaitės plaukai apdegė. Bažnyčioje kilo triukšmas, vaikai, išgąsčio pagauti, verkė, spygavo. Tuomet Žemaitaitis, garsėjęs žiaurumu, pačiupo už kojų Valinčių Albinuką ir tempė laukan. Bažnyčioje meldėsi vyrai sugriebė Žemaitaitį už kupros, rankų, išvedė pro didžiasias duris ir pastūmė. Nevidonas nuriedėjo akmeniais laiptais žemyn.

Valinčių Albinukui nuo išgąsčio paralyžiavo dešinės kojos nervą ir vaikis visam gyvenimui liko raišas – anuo meto medikai šios ligos nejveikė.

Žmonių prakeiktam nedorėliui Žemaitaičiui atpildas už piktadarybes atūžė netiketai, nelauktai. Vos tik prasidėjus Vakarų-Rytų karui Žemaitaitis, bijodamas žmonių keršto, spruko į maskvėnų ištvarą...

Albinas SLAVICKAS
P.S. Žmones, pažinojusius Juozą Žemaitaitį ir išgyvenusius jo sukeltą niekšybę Kalvarijos bažnyčioje, prašytume paskambinti redakcijai tel. 8 37 323 204.

nevaikščioti koridoriumi protos klasės duris. Tarp medžių, įvažiavime į mokyklos kiemą, stovėdavo 1–2 sunkvežimiai. Nakties pabaigoje prasidėdavo žmonių trėmimai.

Toje pačioje klasėje vykdavo ir vadinasieji buožių teismai, po kurių išbuožintuosius ištremdavo. Kartą einant pro tos klasės duris, teko išgirsti pažistamo mokesčių inspektorius balsą: „Prašau mano ieškinį patenkinti...“

Vėliau kagiebistai atsivežė išvežtųjų namą ir jį pasistatė. Panemunio gatvėje toliau nuo pradinės mokyklos, ir mes nieko nebepastebėdavome. Bet ir tai, ką vaikystėje matėme ir girdėjome, didele dalimi nulémė mano pažiūras, ir kai mane, mokytojų vaiką, primygintai spryrė stoti į komjaunių, o klasėje iš 24 mokinii 22 kolūkiečių vairai ramiausiai „sulindo“ į šią organizaciją, ausyse skambantis kankinamos moters riksmais rodė, kokia ideologija reikia bjaurėtis, ir davė man atkaklumo išgyventi be svetimų „partijų“.

• Danutė GAŠKAITĖ

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių

į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(*Tėsinys*)

Juozas Babarskas, g. 1894 m. (po mirties), partizanų ryšininkas, Lazdijų aps. Bagdononių k. 1948–1952 m.

Vytautas Balčius, g. 1932 m., partizanų rėmėjas, pogr. organizacijos narys, pogr. spaudos platintojas, Ukmergės aps. Želvos valsč. 1944–1950 m., 1950–1966 m., 1976–1986 m.

Stasė Budrionienė-Matusevičiūtė, g. 1929 m., partizanų ryšininkė, Marijampolės aps. Krosnos valsč. Lakūno būrys 1945–1948 m.

Pranas Dovyda, g. 1886 m. (po mirties), Lietuvos Tarybos narys, Neprikalauomybės Akto signataras, ministras pirmininkas, politinių ir vienuomeninių organizacijų narys ir vadovas, mokslo ir kultūros veikėjas, Marijampolės aps. Višakio Rūdos valsč. 1918–1941 m.

Stanislava (Stasė) Giriūnė-Čepukaitė, g. 1921 m. (po mirties), partizanų rėmėja, Rokiškio aps. Rokiškio valsč. 1945–1947 m.

Vytautas Gylys, g. 1930 m., partizanų ryšininkas, Alytaus aps. Obelijos k. Dainavos apy. Šarūno rinktinė Briedžio, Ažuolo būriai 1945–1951 m.

Agota Grikšienė, g. 1901 m. (po mirties), partizanų rėmėja, Kauno aps. Pažaislio valsč. Didžiosios Kovos apy. A rinktinė 1946–1948 m.

Skirmantė Grikšelytė, Juozas, g. 1931 m. (po mirties), partizanų ryšininkė, Kauno aps. Pažaislio valsč. Didžiosios Kovos apy. A rinktinė 1946–1948 m.

Juozas Grikšelis, Povilo, g. 1892 m. (po mirties), partizanas, Kauno aps. Pažaislio valsč. Didžiosios Kovos apy. A rinktinė 1946–1948 m.

Kazimieras (Kazys) Gorinas, g. 1906 m. (po mirties), policininkas, valstybės saugomo departamento tarnautojas, Kaunas 1932–1940 m.

Ona Danutė Irnienė-Šviežauskaitė, g. 1935 m., pogr. organizacijos „Jaunieji Lietuvos partizanai“ narė, pogr. spaudos platintoja, bendrabarbė, Prienų r. Jiezno mstl. 1953–1954 m.

Pranas Jurevičius, g. 1923 m. (po mirties), partizanų ryši-

ninkas, Trakų aps. Žaslių valsč. 1945–1946 m.

Stasys Jurevičius, g. 1920 m. (po mirties), partizanų ryšininkas, Trakų aps. Žaslių valsč. 1945–1946 m.

Rožė Kuprėnienė, g. 1873 m. (po mirties), partizanų rėmėja, Kauno aps. Pažaislio valsč. Didžiosios Kovos apy. A rinktinė 1946–1948 m.

Vytautas Rakauskas, g. 1930 m. (po mirties), partizanų ryšininkas, Ukmergės aps. Pabaisko valsč. 1949–1952 m.

Napolis Repsys, g. 1918 m., partizanų ryšininkas, Utenos aps. Užpalių valsč. 1944–1945 m.

Bronius Rimeikis, g. 1927 m., karys, Telšių, Vietinė rinktinė 1944-02-16 – 1944-05-15.

Kostas Staneika, g. 1930 m. (po mirties), partizanas, Tauro apy. Žalgirio rinktinė 1946–1948 m.

Genovaitė Stulgaitytė, g. 1929 m. (po mirties), partizanė, Raseinių aps. Raseinių valsč. Kęstučio apy. 1948-02 – 1948-12.

Vytautas Šulskis (po mirties), partizanas, Šakių r. Aukštostos k. Tauro apy. Žalgirio rinktinė Šturmo tėvėvėja 1950 m.

Vytautas Žemaitis (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Kazlų Rūdos valsč. Tauro apy. Žalgirio rinktinė 1949 m.

Jonas Žibūda, g. 1963 m., pogr. spaudos platintojas, pasipriešinimo akcijų dalyvis, Lazdijų r. Kapčiamiesčio apyl. 1976–1980 m.

Danguolė Žižkutė, g. 1950 m., pogr. spaudos platintoja, Kaunas 1973–1990 m.

(*Bus daugiau*)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siūsti adresu: Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Pretendentai į kario savanorio ar laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje".

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117.

Prenumerata kainuoja:

1 mén. – 7 Lt, 3 mén. – 21 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,75 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

2010 m. rugsėjo 24 d.

Tremtinys

Nr. 36 (914)

7

Skelbimai

Rugsėjo 25 d. (šeštadienį) minėsime Tauro apygardos Žalgirio rinktinės vado Felikso Žindžiaus-Tigro žūties 60-osios metines. 11 val. Višakio Rūdos parapijos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių važiuosime į žūties vietą – Ardziauskų k., prie paminklo. Vaišinsimės kareiviška koše.

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus kviečia į 2-ąjį Dzūkijos partizanų dainų festivalį, kuris įvyks rugsėjo 29 d. (trečiadienį) 15 val. Druskininkų „Atgimimo“ vidurinėje mokykloje (M.K. Čiurlionio g. 92).

Įsigykite patogius naujus akiniaus su gerais ir skaidriais stiklais! Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos nariams – visi akiniai remeliai už pusę kainos (užsakius akiniaus mūsų optikose). Pasiūlymas galioja iki gruodžio 31 dienos.

Optikose regėjimą atsakingai tikrina profesionalios akinų gydytojos. Jūsų laukiame adresu:

R.Kalantos g. 131, Kaunas, optika „Vizija“, tel. (8 37) 769120, Veiverių g. 27, Kaunas, „Aleksoto optika“, tel. (8 37) 208935, Lozoraičio g. 2, Garliava, optika „Vizija“, tel. (8 37) 393899.

Vytauto Didžiojo karo muziejus (K. Donelaičio g. 64, Kaune, tel. (8 37) 32 09 39) kviečia aplankytį šiuo metu veikiančias parodas: „Lietuvos kariuomenės pergalei prie Širvintų ir Giedraičių – 90“ (iki spalio 1 d.), „Lietuvos Respublikos žinybiniai ir visuomeninių organizacijų apdovanojimai 1990–2010 m.“, skirtą Lietuvos Neprisklausomybės atkūrimo 20-mečiui (iki spalio 15 d.), „Lietuvos karys Žalgirio mūšyje“, skirtą Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms, ir vieno paveikslų parodą „Durbės mūšis“, skirtą Durbės mūšio 750-osioms metinėms (iki lapkričio 1 d.).

Žygis Algimanto apygardos partizanų takais

Rugsėjo 24 d. (penktadienį) rengiamas žygis Algimanto apygardo Biržų krašto partizanų takais.

10 val. renkamės Pabiržės miestelyje (apie 6 km nuo Biržų) prie bažnyčios,

10.30 val. vykstame į Biržus prie paminklo Švyturio gatvėje,

11 val. išvykstame iš Biržų,

11.30 val. prie kryžiaus Suosto kaime, 15 žuvusių šio krašto partizanų,

12 val. per Nemunėlio Radviliškio miestelį vykstame į Biržų girią,

12.30 val. prie paminklo 24 žuvusiems mūšyje partizanams,

13 val. prie paminklo paskutiniams Biržų giriuje žuvusiam partizanų vadui Steponui Giedrikui (paminklo pašventinimo iškilmės),

14 val. prie kryžiaus 1863 metų sukilio aukoms atminti,

14.30 val. prie Skrebiškio dvaro, kur slapstėsi sužeistas sukilio vadas Z. Sierakauskas,

15 val. prie paminklo memorialo Papilio miestelyje,

16 val. prie paminklo Astravė 1941 metais bolševikų nukankintiemis Birželio sukilėliams,

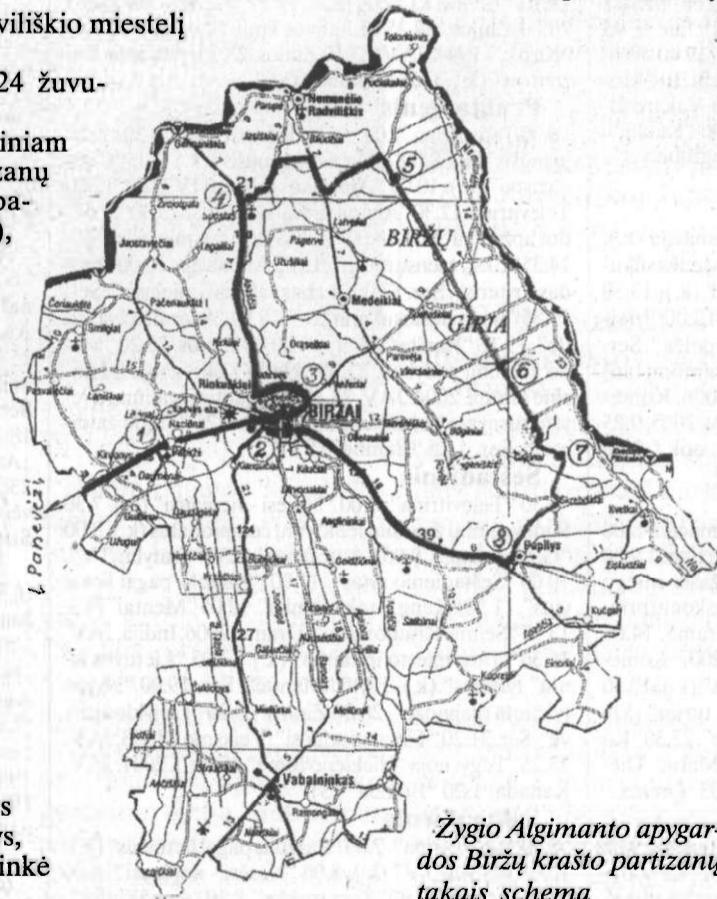
16.30 val. žygio aptarimas ir vakaronė Astravo dvaro rūmuose.

Kontaktiniai tel. 8 614 27 425, 8 618 69 804, 8 680 83 527.

Organizatoriai:

LPKTS Panevėžio apskrities koordinatorius Algirdas Blažys,

LPKTS Biržų filialo pirmininkė Danguolė Žiūkienė

Žygio Algimanto apygardos Biržų krašto partizanų takais schema

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė,

Rasa Duobaitė-Bumbuliene

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214

Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: http://www.lpkts.lt

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.

Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3160. Užs. Nr.

ILSÉKITĖS RAMYBEJE

Juozas Belickas

1925–2010

Gimė Marijampolės aps. Sasnavos valsč. Kiziškių k. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Marijampolės marijonų, Rygiškių Jono gimnazijoje, studijavo Kaune. 1948 m. suimtas, vėliau su šeima ištremtas į Krasnojarsko kraštą. Dirbo Maklakovė ir Ust Abakane. Į Lietuvą grįžo 1957 m., apsigyveno Marijampolėje. 1958 m. sukurė šeimą. Vedė Tauro apygardos Vytauto rinktinės ryšininkę Purieną. Užaugino dukterį ir sūnų. Neakivaizdiniai būdu baigė Žemės ūkio akademiją, dirbo ekonomistu, vėliau – Planavimo ekonominis skyriaus viršininku. Išėjęs į pensiją, vadovavo remontojamo Marijonų vienuolyno darbams, rūpinosi Palaimintojo Jurgio Matulaičio koplyčios statyba, buvo Marijampolės Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčios pastoracinių tarybos pirmininkas. Aktyviai dalyvavo Sajūdžio veikloje, buvo vyskupo M. Valančiaus blaivybės sajūdžio Marijampolės sk. tarybos narys.

Palaidotas senosiose Marijampolės kapinėse.
Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukterį, sūnų, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Marijampolės filialas

Aldona Gudvalytė-Puipienė

1930–2010

Gimė Joniškio r. Ivoškų k. ūkininkų šeimoje. Anksti mirė tėvelis, 1949 m. areštavo broli. Aldoną su motina ir trimis seserimis ištremė į Irkutsko sr. Tulūno gyv. Į Lietuvą grįžo 1959 m. Užaugino sūnų ir dvi dukteris.

Palaidota Radviliškio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus ir giminės.

LPKTS Radviliškio filialas

Stasys Zalieckas

1931–2010

Gimė Kareivonių k., Onuškio valsč. Trakų aps., ūkininkų šeimoje. Kai vyresnysis brolis pasirinko partizano kelią, Stasys tapo vienu iš pagrindinių Vaclovo Voverio-Žaibo būrio ryšininkų. 1949 m. suimtas ir nuteistas 25 m. lagerio. Kalėjo Gorlago Norilsko pirmajame lageryje. 1953 m. aktyviai dalyvavo politinių kalinių sukilime. Iš lagerio buvo išsiuštas į tremtį pas motiną Irkutsko srityje. Čia sukurė šeimą, užaugino tris dukteris. Atgimimo pradžioje aktyviai dalyvavo Sajūdžio veikloje, jam buvo suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukteris, vaikaičius, giminės ir artimuosius.

LPKTS Varėnos filialas

Domas Giedrikas

1926–2010

Gimė Smilgių valsč. Rimšiškių k. ūkininkų šeimoje. Buvo Kęstučio apygardos pogrindinės organizacijos narys. 1948 m. Kauno veterinarijos akademijoje areštuitas ir 10 m. nuteistas. Kalėjo Magadanu sr. Berlage. 1954 m. persiūstas į tėvų tremties vietą Krasnojarsko kr. Partizansko r. Dirbo veterinarijos gydytojo padėjėju, neakivaizdžiai baigė Omsko institutą. 1964 m. su šeima grįžo į Lietuvą. Dirbo Kietaviškėse, vėliau Tiltagalyje veterinarijos gydytoju. Buvo geras ir visuomenės gerbiamas specialistas. Užaugino sūnų ir dukterį.

Palaidotas Tiltagilio kapinėse.

Partizansko r. tremtiniai

Spalio 2 d. (šeštadienį) 10.30 val. Šiaulių universiteto bibliotekoje (Vytauto g. 84), įvyks 1-oji tremtinų mokslinė konferencija „Tremtinų kūrybos paveldas“. Kviečiame dalyvauti.